

De omstreden comeback van **Steve Brown**

‘Justitie heeft de penoze van vandaag zelf gecreëerd’

De voormalige Drugsbaron in Spijkerbroek is terug in medialand, onder meer met een boek. Een gesprek met Steve Brown over corrupte politie- en justitie-ambtenaren en de mores in de Hollandse misdaad. “In Nederland hebben politie-informanten een *license to kill*.” Door Stan de Jong / Fotografie: Corné van der Stelt

De aftrap van zijn publiciteitsoffensief als zelfverklaard 'mediabaron' nam Steve Brown wel heel letterlijk. Die begon met een schop tegen de kont van Peter R. de Vries. Het was tijdens de Avond van het Spannende Boek in de Melkweg. Tienduizenden internetgebruikers (en later miljoenen tv-kijkers) zagen hoe een briesende Brown, op de voet gevolgd door Campus TV, de misdaadverslaggever op straat uitschold voor "maffiavriendje" en "laffe hond". Vermoedelijk kenden weinig kijkers de achter-

grond van het conflict. De vete tussen Brown en De Vries voert ver terug. In 1997 maakte Brown voor Veronica het programma *Zware Jongens*. Hij had van een criminele vriend gehoord dat De Vries 'plat' zou zijn, dat wil zeggen: alles publiceerde dat een bepaald misdaad syndicaat beliefd. Iets waarvoor overigens geen bewijs is gevonden. Toen De Vries lucht kreeg van Browns plannen om hem daarover aan de tand te voelen, besloot hij tot een tegenactie. Maandenlang werden Brown en diens vriend, die een dubbelrol speelde,

in een speciaal geprepareerde woning met camera's vastgelegd. Een 'ontmaskering' waarover Brown nog steeds des duivels is. "Voor een journalist is het dan klaar, die gaat op zoek naar een volgend item. Maar voor mij en mijn gezin heeft het ingrijpende gevolgen gehad."

Sindsdien heeft Brown een heilige missie: de 'maffijournalistiek', zoals hij het noemt, aan de kaak stellen.

We treffen de voormalige drugshandelaar in een bekend Amsterdams hotel, niet ver van de plek waar Brown opgroeide: de Albert Cuypmarkt in De Pijp. Het is twee dagen na het incident bij de Melkweg. "De Vries is er nog genadig van afgekomen," pocht Brown. "Ik maakte een schijnbeweging met links en De Vries deed wat een getrainde bokser nooit zou doen: hij week uit naar de andere kant in plaats van naar achteren. Ik had al een rechtse hoek in gedachten. Toen zag ik hoe angstig hij was. Je hebt mensen die dan juist doorslaan, maar zo sadistisch zit ik niet in elkaar. Ach, het was net als in de dierenwereld: de aapjes die zich gewonnen geven, draaien ook hun kont naar de nieuwe leider toe."

Op de vraag of hij met zijn grove, intimiderende actie zijn doel niet voorbij is geschoten, zegt Brown: "Het was imbeciel, dat geef ik toe. Maar het volk is toch imbeciel! Kijk naar zo'n programma als *Dancing on Ice*. Ik had wel een doorwrochte analyse kunnen schrijven, maar dan was het effect nihil geweest."

Pooiercultuur

Een nieuw boek, de verfilming van *Drugsbaron in Spijkerbroek* en besprekingen over een televisieprogramma. Steve Brown (1954) is *back in town*, en dat zullen we weten ook. Allereerst verschijnt bij uitgeverij Elmar *Killing Fields Amsterdam* - Browns persoonlijke notities over een aantal liquidaties in de onderwereld. "De meeste mensen die zijn vermoord, heb ik gekend in hun dagelijks leven," legt Brown uit. "Ik ken hun ware gezicht. Al die boeken die de laatste tijd verschijnen zijn toch een beetje van horen zeggen. In een rechtszaal zou dat niet eens als bewijs worden geaccepteerd. Niets ten nadele van bepaalde integere journalisten, hoor, maar ik ben meer een antropoloog. Als je een verhaal schrijft over de Hottentotten in Afrika, dan kun je met mensen spreken die daar wel eens zijn geweest, of je kunt een interviewtje met een Hottentot afnemen. Maar ik heb een paar jaar met de Hottentotten méégejaagd."

Goed, Brown dus als antropoloog in de bushbush van de onderwereld. Is het niet wonderlijk dat de Nederlandse crimineel zich zo opvallend als gangster gedraagt? "De

Hollandse penoze heeft altijd dat opzichtige gehad. Heel anders dan de Chinese triades, die ik goed ken. Die Chinese gangsters vallen niet op. Ze zien eruit als keurige zakenlui. Ik denk dat het te maken heeft met het feit dat het hier van oorsprong een pooiercultuur is. De eerste drugshandelaars kwamen van de Nieuwmarkt in Amsterdam. Manke Willem, Frits van de Wereld - dat waren pooiers die er wat bij wilden verdienen. Daarna waaide het over naar de Jordaan. Gijs van Dam senior... ook een pooier. Dat ordinaire is er altijd een beetje in blijven zitten.

"Begin jaren tachtig had je een grote coke-handelaar, die ze Bennie Pukkel noemden. Bennie, die ook een paar vrouwtjes voor hem had werken, was een onogelijk mannetje. Hij droeg altijd twee gigantische colts met ivoeren handvaten en had, weer of geen weer, een klein bontjasje aan. Zo'n rattenvet, het zag er niet uit, maar kostte wel dertig ruggen. Daaronder droeg hij een ketting met een boeddha-beeld en een joekel van een robijn. Iedereen moest zien: kijk eens wat een geslaagde zware jongen ik ben! Eind jaren zeventig, begin jaren tachtig was Amsterdam een soort vrijstaat. Coke stond nog niet vermeld in de opiumwet, maar zat wel in de markt. Bennie reed dan ape-stoned rond in zijn witte Rolls met een paar kilo coke op de achterbank. Hij werd nooit aangehouden.

"Vermakelijk is ook dat Nederlandse criminelen elkaar, waar ook ter wereld, opzoeken in dezelfde kroegjes. Als de politie die gasten in Thailand wil opsporen, hoeft zij niet ver te zoeken: Hoek van Holland! Dan zitten ze daar met z'n allen bij elkaar in van die felgekleurde batikhemden. Dan ben je toch van de pot gerukt!? Zelfde verhaal in Marbella en Marseille. Als je een Nederlandse crimineel in het buitenland zoekt en er bestaat een Hoek van Holland, dan weet je zeker: dáár zitten ze. Met een gouden Rolex om de pols en liefst

twee blonde hoeren erbij. En de muziek verzorgd door André Hazes of Dries Roelvink - die er trouwens ook letterlijk vaak kwamen."

Het "enorme ouwehoeren" beschouwt Brown eveneens als een typisch Hollands fenomeen. "Als Pietje Jantje had omgelegd, wist twee weken later iedereen het in het milieu. Toen Martin Hoogland Klaas Bruinsma had geliquideerd, liep-ie overal op te scheppen hoe hij dat had gedaan. Een beetje dat Amsterdamse, hè. Maar het werd ook vaak expres gedaan. Als je iemand had vermoord en niemand wist ervan, had het geen afschrikwekkende werking. Men wilde de buitenwereld laten weten: dit gebeurt er als je van ons pikt."

Toen Brown voor het eerst *The Sopranos* zag, kreeg hij een schok van herkenning. "Die lulligheid, het toeval, de stommiteiten die criminelen uithalen..." Zelf was hij daarop geen uitzondering. In 1999 werd een aanslag op zijn leven gepleegd. Twee kogels doorboorden zijn lichaam: één zijn lever, één zijn arm. Hij werd opgenomen in het VU Ziekenhuis - zwaar

'De politie in Hilversum stond gewoon mee te helpen de stuff uit te laden'

beveiligd. Zijn toestand was kritiek. "Omdat ik ervan overtuigd was dat ik de pijp uitging, had ik bedongen dat ik mocht roken. Na een ingrijpende operatie werd ik in een zuurstofrijke kamer gelegd. Ik sliep daar met een kanon onder mijn kussen, dat ik naar binnen had laten smokkelen. Komt de dokter binnen, trekt haar neus op en vraagt: mijnheer Brown, rookt u soms? Ik zeg: twee pakjes per dag. Roept ze: dat is levensgevaarlijk, die zuurstoftank kan elk moment ontploffen! Kun je je voorstellen... dan overleef je een moordaanslag en een zware

Brown voor beginners

Ex-drugshandelaar. Groeide op in de Amsterdamse Pijp als zoon van een snackbarhouder. Vader is Amerikaans. Kwam al jong in aanraking met politie en justitie wegens geweldsdelicten en diefstal en verbleef enige tijd in jeugd-internaten. Zou verder naar eigen zeggen een blanco strafblad hebben. Volgde de opleiding sociaal werk. Met de Happy Family -een keten koffieshops- wist hij in de jaren tachtig tonnen aan subsidiegeld voor de opvang van randgroepjongeren binnen te halen. Nadat de politiek en de Belastingdienst de Happy Family de nek omdraaiden, belandde hij in de zware criminaliteit. In 1992 getuigde Brown tegen ex-rechercheur Martin Hoogland, die in 1993 tot twintig jaar werd veroordeeld voor de moorden op drugs-handelaar Tony Hijzelendoorn en Klaas Bruinsma. In 1995 verscheen zijn biografie *Drugsbaron in Spijkerbroek*. Maakte in 1997 voor Veronica het programma *Zware Jongens*. In 1999 overleefde Brown ternauwernood een moordaanslag.

operatie en blaas je jezelf vervolgens op door een peuk op te steken. *The Sopranos!*"

Vieze smaak

Naast smakelijke anekdotes vertellen, wil Brown graag zijn visie kwijt op fundamentele ontwikkelingen in de misdaad. Zo heeft hij een uitgesproken mening over hoe het komt dat een aantal criminelen zo rijk en schijnbaar onaantastbaar kon worden. Volgens hem is dat te wijten aan de Amerikaanse manier waarop politie en justitie de maffiasyndicaten begin jaren negentig gingen bestrijden. Namelijk door criminele infiltranten en

het 'gecontroleerd' invoeren van drugs. Een werkwijze die midden jaren negentig leidde tot de IRT-affaire en de parlementaire enquête-commissie-Van Traa.

"De penoze van vandaag is gecreëerd door de doorlaatprojecten van gisteren," is Browns stelling. "Al die jongens die zo rijk zijn geworden, zoals Sam Klepper en John Mieremet, Etienne U., Willem Holleeder en Stanley H., die hebben hun zakken lopen vullen door op nooit vertoonde, risicoloze wijze de transporten binnen te halen die de politie bewust doorliet. Dat heb ik uit de eerste hand. De politie in Hilversum stond gewoon mee te helpen de stuff uit te laden. Goede kennissen van mij, en dat was niveau-niks, werden dan gebeld door Sam en John of Mink K. of ze ook alsjeblieft een containertje van 5000 kilo wilden afnemen. Want ze wisten zich er logistiek gezien gewoon geen raad meer mee. Er was te weinig opslagcapaciteit. 5000 kilo... dan praat je wel over 15 miljoen gulden in die tijd. ►

"De meeste mensen die zijn vermoord, heb ik gekend in hun dagelijks leven."

Brown over zijn schop-actie tegen Peter R. de Vries: "Het was imbeciel."

► Die kennissen van mij reden dus óók allemaal in een Mercedes 500 SEC van 1,5 à 2 ton, destijds het allernieuwste model. Die gingen óók naar het Disneyland-hotel met de hele familie; honderd ruggen voor een weekend - het kon niet op.

"In de beginjaren ging het van een tonnenhandel naar maximaal een miljoen gulden - nou, dan was je echt wel een bink in die tijd. Maar door het optreden van politie en justitie sprong het ineens van 1 miljoen naar 10 miljoen gulden omzet. De criminelen die zogenaamd onaantastbaar zijn geworden, die hebben ze zelf gecreëerd."

Van de afwikkeling van de IRT-affaire krijgt hij nog steeds een vieze smaak in de mond. Twee rechercheurs -Langendoen en Van Vondel- werden volgens hem opgeofferd. "Die twee sukkel met hun mulo-diploma hadden ze een helm op hun kop gezet en die moesten bij de commissie-Van Traa voor alles opdraaien. Maar de heren die werkelijk verantwoordelijk waren, de zaaksofficieren van justitie en procureurs-generaal, de jongens die gymnasium en universiteit hadden gedaan, kwamen ermee weg. Die leden ineens aan spontaan geheugenverlies. Heel knap, hoor. Bananenrepubliek Nederland."

Schlemiel

In de belevingswereld van 'de jongen uit De Pijp' gaat het altijd zo: de hoge heren ontspringen de dans, de kleine man is de pineut. Neem nu Sjaak K., alias De Pet, de politieman die informatie zou hebben geleverd aan criminelen en daarvoor momenteel terechtstaat. "Hoe hebben ze zo'n schlemiel kunnen vinden," proest Brown het uit. "Die heeft wel gelekt, maar hij is zeker niet De Pet. En misschien is er wel helemaal geen De Pet. Maar zijn het er wel tien of acht. Sjaak K. is een petje en een lul ook. Heb je hem in NOVA gezien? Zogenaamd speelde hij het spel met de politie

mee. Kinderlijk. Daar trapt geen rechter in. Want als hij werkelijk het spel meespeelde, dan was-ie naar zijn baas gestapt en had gezegd: en mij nou niet meer naaien! Beetje dom. Maar hij is natuurlijk niet de enige.

"Ik heb al dertig jaar een platte pet. Iemand van de politie die, als ik iets wil weten, mij dat vertelt. Een klein petje. Zoals er zoveel zijn. 25 Jaar geleden kwam ik bij Thea Moear (partner van Klaas Bruinsma, alias The Godmother, SdJ) in de Buggie in de Hudsonstraat. Dat waren twee doorgebroken hoekhuizen, heel chique, met wachtkamers en al, een druk bedrijf. Nou, daar lagen altijd 150 kilo hasj en pakken geld. Na een jaar vroeg ik: hoe kan het dat de politie dit laat begaan, ben jij nooit bang voor een inval? Zei Thea: wij hebben een kapitein zitten in Den Haag bij de Criminele Inlichtingen Dienst en die waarschuwt ons

'Ik heb miljoenen verdiend, maar die zijn er allemaal doorheen gejaast. We leefden als Romeinse keizers in die tijd'

een paar dagen voordat er een inval komt. Dat was dus toen al een plat contact. En dan vraag je je af: als die functionaris destijds al vrij hoog in de hiërarchie zat, op welke plaats zit zo'n man dan nu?"

Maar de corruptie zit niet alleen bij politie, ook bij justitie, bezweert Brown ons. "Na de IRT-affaire zijn vijf officieren van justitie allemaal overgeplaatst, van wie één naar Aruba. Toen dacht ik: die is corrupt! Dan ga je naar de kolonies, hè, lekker uit beeld bij de vaderlandse media. Mensen in de hogere regionen die worden overgeplaatst, daar is altijd wat mee aan de hand."

En Brown weet het nog sterker te vertellen. Ook binnen de rechterlijke macht bestaat volgens hem corruptie. "Als je De Pet hebt, noem ik hem maar De Pruik. Dat was een oud-advocaat van mij. Hij is nu rechter bij het gerechtshof Amsterdam. Hij had ooit een pak zwart geld van mij gekregen om een maat te verdedigen. Ik zei: als ik nog eens bij jou voor het beklagenbankje verschijn, dan zorg je maar dat ik onschuldig word verklaard. Toen zei hij: Steve, dat kan ik niet garanderen, want als ik de enige ben die voor vrijspraak gaat, valt dat te veel op. Vervolgens legde hij mij uit dat als er voldoende bewijs is voor een veroordeling de drie rechters in de raadkamer elk een voorstel doen voor de strafmaat. En vervolgens gaan ze in het midden zitten. Hij beloofde dat hij in elk geval voor een zo laag mogelijke straf zou pleiten."

Liquidaties

Heeft Brown, die het grootste deel van het jaar in Canada woont, nu echt afscheid genomen van de misdaad? Naar eigen zeggen is hij "al in 1994 gestopt". Maar bij doorvragen blijkt het eerder 1997 te zijn. Maar hoe voorziet hij dan in zijn levensonderhoud? Of heeft hij gespaard? "Ben je gek," lacht Brown. "Ik heb miljoenen verdiend, maar die zijn er allemaal doorheen gejaast. We leefden als Romeinse keizers in die tijd."

Hij wenst er niet verder op in te gaan, het hele verhaal komt niet boven tafel. Het gesprek gaat verder over een thema dat hem zorgen zegt te baren: de inzet van criminele informanten en infiltranten. Onlangs dienden zich twee nieuwe

kroongetuigen aan in de zaak-Holleeder: Jesse R. en Peter la S.. Beiden zouden als informant voor de politie hebben gewerkt, maar ook huurmoorden hebben gepleegd. "Ik heb daarvoor al jaren geleden ge-

waarschuwd: die politie-informanten hebben gewoon een *license to kill*. Zo'n Jesse R., van hem is binnen het milieu al jaren bekend dat hij liquidaties heeft uitgevoerd. En dan zou de inlichtingendienst van de politie dat niet hebben geweten? Natuurlijk wel. En het kennis hebben van een strafbaar feit is ook een misdrijf," zegt Brown, die er prat op gaat nog een blauwe maandag rechten te hebben gestudeerd. "Nederland is een maf land. Ik weet zeker dat de overheid een aantal liquidaties had kunnen voorkomen. Dat is een nieuwe parlementaire enquête waard. Maar er is geen politicus of journalist die er bovenop duikt." ■